

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 421. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608063479024/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

- 115 *Staffeldtske Jægere*: generaløjnandt Bernhard Detlev Staffeldt (1752-1818) var i 1814 oberstbefalende over tropperne i Sydnorge – *Konventionen i Moss*: 14.8.1814, hvor Norge anerkendte unionen med Sverige, mens Sverige til gengæld lovede at respektere den norske statsforfatning. – *Wien*: hvor fredforhandlingerne efter napoleonskrigene fandt sted 1814-15 – *den edle O-Si Helena*, hvortil Napoleon forvistes – *den hellige Alliance*: den politisk konservative alliance mellem de sejrende magter efter napoleonskrigene
- 116 *det Ojebrik*: . . . *skønt*: allusion til Goethes *Faust*: »Verweile doch, du bist so schön» Med disse ord forskriver Faust sig til Mefistofeles
- 117 »*Champagneensens*» væv af Frans Mikael Franzén (1772-1847). – *Spencer*: ærmeløst overstrykke
- 121 *Letargi*: sløvhed, (sygelig) glemsomhed.
- 122 *Caesator*: snalserens, tilnavn til den romerske feltherre Q. Fabius Maximus (d. 203 f.Kr.) – *Bæm*: Boreas, nordenvinden

Andet Kapitel

- 128 »*Borgnans*» . . . *Kolthoff*: danser/eloder. – *Baschik*: hætte med lange flage, som krydses under hagen og bindes i nakken. – *Sejlskebetonupe*: strømpe med mønstret skaft – *sløskede*: uklare, slørede.
- 129 *Fredrika af Baden*: se n.t.s. 19
- 130 »*Det sprang en jængfva*» sanglej, en del af de omtalte sangleje og folkeviser kan findes i *Berättelse öfver en resa i Värmland sommaren 1845 af Ludvig Borgström*, udg. 1915 af Ernst Nygren i serien *Värmland jord och nu*. Her Borgström s. 142. For hjælp med det svenske visestof takkes prof. dr. Bergr R. Jonsson, Svenskt Visarkiv
- 131 *de Festis*: sødsvinskvins Marie-Anguste d. V. (1760-1842), førstedanser ved Pariseroperaten. – *Hertug Karls* »*Generöfvinge*»: Hertug Karl II af Braunschweig (1804-73) blev afsat ved en revolution 1830, hvor residensslotet blev stukket i brand, siden søgte han forgæves at genvinde sit hertugdømme – *Jössepoikaen*: Jösshäradspolska, folkedans fra Värmland kendetegnet af høje spring udført af de mandlige dansere. – *Sapphos* *Eliskvshymner*: den græske digterinde S. (f. o. 612 f.Kr.) skrev kærlighedsdigte til sine veninder. – *Theognis*: græsk digter, 540erne f.Kr., hyldede den mandlige skønhed. – *Hippokleides* *Dans*: H. bejlede til Agariste, datter af tyrannen Kleisthenes af Sikyon, men frastødte hende med sin overmodige dans
- 132 *Løjdens Mure*: se n.t.s. 86 – *Thvar jag ar*: sidste strofe af sanglejen *Det sprang en jængfva*, se n.t.s. 130. – *duc d'Alba*: hertugen af Alba, se n.t.s. 86. – *Jern og Død, hvor er din Brod*: jf. 1. Kor. 15,55.
- 133 *Skytskræet*: træ, der efter folketroen yder beskyttelse – *Thomsdagen*: apostelen Thomas' festdag d. 21.12., hvor forberedelserne til julen skulle